

(سورہ یوسف آیہ ۲)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾

ہمانا ما قرآن را بہ زبان عربی فرستادیم تا در آن بیندیشید

آموزش ترجمہ و مفہیم قرآن

(بخش اول)

گردآورنده: محمد کریمی

سرشناسه	آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن/مؤلف محمد کریمی
عنوان و نام پدیدآور	مشهد: کیهان اندیشه، ۱۳۹۱
مشخصات نشر	۷۰ ص (رتکی)
مشخصات ظاهری	۹۷۸-۶۰۰-۵۴۴۴-۵۱-۳
شابک	فنیفا
موضوع	قرآن -- راهنمای آموزشی
موضوع	قرآن -- پرسش و پاسخ
رده بندی کنگره	BP ۷/۱۹۲۴۲ ۱۳۹۱
رده بندی دیویی	۳۳۲/۱۰۶
شماره کتابخانه ملی	۳۱۶۲۱۹۲۴۲

آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن

(بخش اول)

گردآورنده:	محمد کریمی
ناشر:	کیهان اندیشه
نوبت چاپ:	اول
چاپخانه:	دقت
تیراژ:	۳۰۰۰
صفحه:	۷
قیمت:	۲۵۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۴۴۴-۵۱-۳

ISBN: 978-600-5444-51-3

مراکز پخش:

خراسان رضوی - تایباد - حوزه علمیه مظهرالتوحید - دفتر امور مکاتب قرآن

همراه: ۰۹۱۵۱۲۶۲۱۳۴ تلفکس: ۰۵۲۹۳۲۳۴۴۶۰-۱

خراسان رضوی - تایباد - خیابان رجایی - جنب مسجد حضرت بلال - کتابفروشی امام غزالی

همراه: ۰۹۱۵۹۲۸۳۶۹۰ تلفن: ۰۵۲۹۳۲۲۱۶۰۲

فهرست

صفحه:	عنوان:
۶	مقدمه:
۷	معرفی کتاب و روش تدریس
۹	راهنمای قرائت
	درس اول :
۱۰	سوره ی فاتحه
	درس دوم:
۱۳	اطلاعات قرآنی (۱) قرآن چیست؟
	درس سوم:
۱۵	سوره ی ناس
	درس چهارم:
۱۸	اطلاعات قرآنی (۲) آیه چیست؟
	درس پنجم:
۲۰	سوره ی فلق
	درس ششم:
۲۳	اطلاعات قرآنی (۳) سوره چیست؟

درس هفتم:

سوره ی إخلاص ۲۵

درس هشتم:

اطلاعات قرآنی (۴) «جزء»، «حزب» و «رکوع» چیست؟ ۲۸

درس نهم:

سوره ی مسد ۳۰

درس دهم:

اطلاعات قرآنی (۵) معجزه چیست؟ ۳۳

درس یازدهم:

سوره ی نصر ۳۵

درس دوازدهم:

اطلاعات قرآنی (۶) از کجا بدانیم که قرآن معجزه هست؟ ۳۸

درس سیزدهم:

سوره ی کافرون ۴۰

درس چهاردهم:

اطلاعات قرآنی (۷) چرا قرآن نازل شده است؟ ۴۳

درس پانزدهم:

سوره ی کوثر ۴۵

درس شانزدهم:

اطلاعات قرآنی (۸) چرا قرآن به زبان عربی نازل شده است؟ ۴۸

درس هفدهم:

سوره ی ماعون ۵۰

درس هجدهم:

اطلاعات قرآنی (۹) چرا قرآن به صورت تدریجی نازل شد و یکباره نازل نشد؟ ۵۳

درس نوزدهم:

سوره ی قُریش ۵۵

درس بیستم:

اطلاعات قرآنی (۱۰) چه زمان قرآن نازل شده است؟ ۵۸

درس بیست و یکم:

سوره ی فیل ۶۰

درس بیست و دوم:

اطلاعات قرآنی (۱۱) «وحی» چیست؟ و چگونه بر رسول خدا (ص) وحی می شد؟ ۶۳

آزمون ترجمه ی لغات و آیات ۶۵

منابع و مأخذ: ۷۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه :

تمامی ستایش ها و تعریف ها از آن پروردگاری است که با نور قرآن به انسان هدایت و کمال بخشید. قرآن کریم برنامه ی کامل زندگی ما مسلمانان است و به زبان عربی نازل شده است از این رو برای استفاده از این برنامه ی زندگی و اجرای دستورات آن، لازم است تا از معانی آیات و لغات آن آگاهی داشته باشیم و تنها به خواندن بدون درک معانی و مفاهیم، اکتفا نکنیم.

امروزه در بیشتر کلاسهای آموزش قرآن، محافل و مجالس قرآنی، به آموزش مهارت های قرائت بسنده می شود و درک معانی آیات مورد توجه قرار نمی گیرد، به همین منظور با مشورت و همکاری اساتید و اهل فن درصدد برآمدیم تا جهت کلاسهای آموزشی قرآن، در گروه های سنی مختلف «مجموعه دروس آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن» را در بخش های مختلف تهیه و تدوین نماییم. لذا مسئولیت این امر لازم و مهم، بر عهده اینجانب با وجود گرفتاریهای موجود محول گردید که بحمدالله در مدت کوتاهی با همکاری و راهنمایی های دوستان و اساتید اولین بخش این مجموعه به مرحله چاپ رسید. در اینجا لازم می دانم از همه کسانی که اینجانب را یاری نمودند تا این مجموعه تهیه و تدوین گردد نهایت تقدیر و تشکر را نمایم و از خداوند سبحان می خواهیم که ما و ایشان را از جمله ناشران کلام خویش قرار دهد و این اثر قرآنی را به درگاه خویش بپذیرد و آن را مایه ی خیر و هدایت برای فرزندان امت اسلامی قرار دهد.

محمد کریمی

خراسان رضوی، شهرستان تایباد

۹۱/۷/۶

معرفی کتاب :

کتاب حاضر در واقع بخش نخست «مجموعه دروس آموزش ترجمه و مفاهیم قرآن» می باشد و از بیست و دودرس تشکیل یافته است که یازده عنوان شامل سوره ی حمد و ده سوره پایانی قرآن کریم می باشد و یازده عنوان دیگر شامل اطلاعات قرآنی است که دانستن آن برای قرآن آموزان لازم و ضروری می باشد. در مبحث سوره ها ترجمه ی آیات و لغات، معرفی سوره ها، سبب نزول، فضایل، نکته ها و پیام های برخی آیات، به همراه پرسش و پاسخ و نیز تدبیر و تفکر ذکر گردیده است.

در مبحث اطلاعات قرآنی، سعی شده است اطلاعات قرآنی لازم که معمولاً ممکن است به مرور به صورت سؤالاتی در ذهن دانش آموزان نسبت قرآن به وجود آید به همراه پرسش و پاسخ هایی از درس و نیز برخی معماهای ساده قرآنی ذکر گردد.

از آنجا که این کتاب به صورت رنگی طراحی گردیده در ابتدای آن، جدول «راهنمای قرائت» جهت آشنایی و رعایت برخی موارد تجویدی در سوره ها، با بکارگیری از رنگهای مختلف آورده شده است. در این زمینه برای بهره گیری بیشتر، به کتاب «آموزش ترجمه و تجوید قرآن» از همین مؤلف رجوع نمایید. در پایان کتاب، لغات و آیات مشکل به صورت پرسش های چهار گزینه ای و نوشتاری در قالب «آزمون ترجمه ی لغات و آیات» مطرح گردیده است.

روش تدریس :

قبل از هر چیز ذکر این نکته را لازم می دانیم که مهارت های قبلی خود استاد در آموزش قرآن و مهمتر از همه اخلاص و رضایت الهی، عواملی مؤثر در تفهیم و آموزش قرآن کریم می باشند. این کتاب جهت گروه سنی دوازده سال به بالا پیشنهاد می گردد و به گونه ای تدوین شده است که علاوه بر آموزش حضوری در کلاس، به صورت خودآموز نیز قابل استفاده می باشد و پرسش ها و تمرین های دروس به نحوی است که پاسخ آنها را می توان در خود کتاب نوشت اما جهت تمیزی کتاب و استفاده مکرر از آن بهتر است دفتر ویژه ای برای پرسش و پاسخ های دروس، در نظر گرفته شود.

مراحل روش تدریس :

مرحله ی اول:

مری قبل از تدریس، درس مورد نظر را مطالعه کند و در کلاس، مطالبی را که در درس آمده توضیح دهد، سپس یکی از قرآن آموزان درس را از رو بخواند و بقیه با دقت، توجه نمایند بعد از اتمام، به سؤالات قرآن آموزان که ممکن است از مطالب درس برایشان بوجود آید پاسخ داده شود.

مرحله ی دوم:

در دروس مربوط به سوره ها، مری از قرآن آموزان بخواهد جهت کار در خانه، برای جلسه ی بعد لغات سوره و سپس ترجمه آیات را یاد بگیرند و در قسمت «تفکر و تدبیر» نکته ها و پیامهایی را که نسبت به آیات آن سوره به ذهن شان می رسد یادداشت نموده و همچنین به پرسش های درس پاسخ گویند. بهتر است هر قرآن آموز برای پاسخ پرسش ها و نوشتن نکته هاویام ها، برای خود دفتری ویژه اختصاص دهد.

با توجه به اینکه در پایان کتاب، بخش «آزمون ترجمه ی لغات و آیات»، لغات و آیات مشکل تر به صورت پرسش های چهار گزینه ای و نوشتاری مطرح گردیده، از دانش آموزان بخواهید جهت تمرین و یادگیری بهتر، به آن مبحث مراجعه نموده و فقط سوالات چهارگزینه ای و معانی آیات مربوط به همان درس را پاسخ داده و بنویسند. مربی در جلسه ی بعد، پرسش های درس قبل را به صورت داوطلبانه از برخی قرآن آموزان سؤال نماید و برای پاسخ های صحیح شان، در دفتر کلاسی امتیاز قائل شود. سپس از همه ی آنها بخواهد که پاسخ پرسش های درس قبل را که به عنوان کار در خانه انجام داده اند ارائه نموده و پس از بررسی، با توجه به کامل بودن آنها، به هریک امتیاز دهد.

مرحله ی سوم:

در دروس «اطلاعات قرآنی» مربی خود قبل از تدریس، درس مورد نظر را مطالعه نموده و در کلاس، مطالبی را که در درس آمده را توضیح دهد، سپس یکی از قرآن آموزان درس را از رو بخواند و بقیه با دقت، توجه نمایند. بعد از اتمام، به سوالات قرآن آموزان که ممکن است از مطالب درس برایشان بوجود آید پاسخ داده شود. مربی از قرآن آموزان بخواهد جهت کار در خانه، برای جلسه ی آینده، محتوای درس را یاد بگیرند و به پرسش های آن پاسخ گویند و به «معماهای قرآنی» که با هدف «جستجو در قرآن» و افزایش اطلاعات قرآنی قرآن آموزان طرح گردیده، در دست توان و با مراجعه به قرآن، اساتید قرآنی، نرم افزارها و سایت های قرآنی پاسخ گویند. مربی در جلسه بعد، پرسش ها و معماهای درس قبل را به صورت داوطلبانه از برخی قرآن آموزان سؤال نماید و برای پاسخ های صحیح شان، در دفتر کلاسی امتیاز قائل شود. سپس از همه آنها بخواهد که پاسخ پرسش های درس قبل را که به عنوان کار در خانه انجام داده اند ارائه نموده و پس از بررسی، با توجه به کامل بودن آنها، به هریک امتیاز دهد.

مرحله ی چهارم:

مربی در برخی دروس می تواند از یکی از قرآن آموزان به صورت داوطلبانه بخواهد درس بعدی را برای جلسه آینده به جای مربی، اما تحت نظارت وی، تدریس نماید و یا به اصطلاح «کنفرانس» دهد و در صورت لزوم مربی خود، برخی نکات لازم را توضیح دهد. این روش یکی از شیوه های یاددهی و یادگیری مؤثر و مجرب است و برای این کار امتیاز ویژه ای قائل شود.

مرحله ی پنجم:

از آنجا که حل معماهای قرآنی به صورت فردی برای قرآن آموز ممکن است تقریباً کار مشکلی باشد، مربی می تواند قرآن آموزان را به صورت گروهی با تعیین یک نفر سرگروه، تقسیم بندی نماید و از آنها بخواهد پاسخ معماها را با توجه به منابع ذکر شده در مرحله سوم پیدا کنند.

مرحله ی ششم:

بعد از تدریس چند درس، مربی می تواند از قرآن آموزان به صورت کتبی با توجه به پرسش ها و معماهای دروس و نمونه ی آزمون آخر کتاب، آزمونی برگزار نماید. این کار باعث می گردد تا هر چند وقت یک بار، مروری بر درس های قبلی باشد. و پس از اتمام کتاب، آزمونی کلی از همه دروس برگزار شود.

